15.9.2023

Salmi Olli

FINANSSIALA

Finanssiala ry

U 21/2023 vp
Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien ja asetuksen muuttamiseksi pankkien kriisinratkaisu- ja talletussuojasääntelyn kehittämisestä

FA:n täydentävä lausunto talousvaliokunnalle

Talousvaliokunnan kuulemisessa 12.9.2023 esitettiin lausumia, joiden osalta Finanssiala ry (FA) haluaa esittää täydentävää informaatiota, jotta ehdotetusta lainsäädännöstä ei syntyisi väärinkäsityksiä. Lisäksi FA haluaa tarjota lisänäyttöä aiemmassa lausunnossaan esittämien kantojen tueksi. FA korostaa, että kyseessä olevaa komission lainsäädäntöehdotusta pitää pohtia pidemmällä aikavälillä ottaen huomioon myös todennäköinen seuraava komission ehdotus eli kansallisten talletussuojajärjestelmien yhdistäminen yhteiseksi pankkiunionin talletussuojajärjestelmäksi.

Kuulemisessa tuotiin esille ajatus, että Suomi tarvitsee nyt ehdotettua lainsäädäntöä pankkijärjestelmämme suuren koon vuoksi. Tältä osin FA toteaa seuraavaa:

- Ehdotettu lainsäädäntö *ei vaikuta* suurten suomalaisten pankkien kriisinratkaisuun. Suuret ja keskisuuret suomalaispankit on pääomitettu alaskirjaamiskelpoisilla tai omaksi pääomaksi muutettavilla velkainstrumenteilla (MREL-pääomilla) täysimääräisesti ja niillä on kriisinratkaisusuunnitelmat laadittuina.

  Hyötyä ehdotetuista säännöksistä ei näin ollen olisi suomalaisille tallettajille. Talletussuojarahastoa ei nyt voimassa olevan sääntelyn mukaisin laskentasäännöin todennäköisesti käytettäisi lainkaan suomalaispankkien kriisinratkaisussa[1]. Sen sijaan kriisinratkaisu hoidettaisiin sijoittajien varoin ja tarvittaessa kriisinratkaisurahastosta, kuten on alun perinkin suunniteltu tehtävän.

- Ehdotettu lainsäädäntö sen sijaan voi vaikuttaa omiin pankkeihimme merkittävästikin, mikäli nyt ehdotetut säännökset menevät läpi ja mikäli tämän jälkeen siirtyisimme yhteisvastuulliseen talletussuojaan. Ylimääräiset talletussuojamaksut yhtäaikaisten omien luottotappioiden kanssa voisivat heikentää merkittävästi pankkien asemaa rahoitusmarkkinoilla. Se vähentäisi mahdollisuuksia markkinaehtoiseen kriisinratkaisuun tai pahimmillaan voisi tehdä sen jopa mahdottomaksi.

[1] Siihen, että talletussuojavaroja ei käytettäisi kriisinratkaisussa, osoittaa myös Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) vastaus komission neuvonantopyyntöön (CMDI Call for Advice), jonka **s. 80 olevasta taulukosta voidaan päätellä, että suomalaispankkien kriisinratkaisussa ei nykyjärjestelmän mukaan käytettäisi talletussuojan piiriin kuuluvia talletuksia tappioiden kattamiseen.** https://www.eba.europa.eu/sites/default/documents/files/document_library/About%20Us/Missions%20and%20tasks/Call%20for%20Advice/2021/CfA%20on%20funding%20in%20resolution%20and%20insolvency/1022381/Response%20to%20CMDI%20CfA.pdf

Lisäksi kuulemisessa mahdollisesti saattoi syntyä jossain määrin harhaanjohtava käsitys, että talletussuojan laajentaminen ja etusijan poistaminen suojatuilta tallettajilta konkurssipesän maksunsaantijärjestyksessä olisi tärkeää, jotta Yhdysvaltain viime kevään tapahtumat eivät toistuisi.

- Ensinnäkin tulee muistaa, että Yhdysvaltain pankkijärjestelmä ja kaatuneiden pankkien sääntely poikkeavat eurooppalaisesta. Siellä *merkittävin ongelma oli viranomaisten toimien vakava jälkijättöisyys* ennen pankkien kaatumista.

  Tallettajien etusijan muuttaminen antamalla kaikille talletuksille yhtäläinen etusija ei palvele tarkoitustaan. Maaliskuun alussa kaatuneella yhdysvaltalaispankilla oli erityinen liiketoimintamalli, jossa varainhankinta perustui suurelta osin *suuriin* yritystalletuksiin. Talletuspaon syyt olivat tässä tapauksessa pankkikohtaisia johtuen pitkälti omien varojen vähentymisestä, mitä ei tehokkaassa valvonnassa olisi voinut tapahtua.

FA haluaa lisäksi antaa uutta näyttöä aiemmin esittämistään lausumista koskien sitä, miten pankkikriisien kustannusten jakamisen seurauksena pankeille asetetut *ylimääräiset talletussuojamaksut vaikuttaisivat pankkien kriisinsietokykyyn, luotonmyöntökapasiteettiin sekä reaalitalouteen ja talouskasvuun.* Taloudellisilta vaikutuksiltaan maksut olisivat maksajan kannalta ylimääräiseen veroon rinnastettava erä. *Euroopan keskuspankki* antoi tuoreeltaan 12.9.2023 mielipiteen[2] koskien Italian pankkiveroa, jossa se toteaa:

> *"The ECB has previously opined on draft legislation introducing taxes applicable to credit institutions in several Member States. It has, in this respect, underscored in general that imposing an extraordinary tax on the banking sector could make it* ***more difficult for credit institutions to build up additional capital buffers****, as their retained earnings will be reduced,* ***making them less resilient to economic shocks****. In effect, such extraordinary taxes* ***could have negative economic effects by limiting credit institutions' ability to provide credit, contributing to less favourable terms for customers when providing loans and other services****. It is essential that credit institutions have a sound capital base in order for them to fulfil their role as credit intermediaries within the economy. Higher costs and reduced credit supply, or higher costs of other banking services, can* ***adversely affect real economic growth****"*[3]*.*

FINANSSIALA RY

Veli-Matti Mattila

Johtaja, pääekonomisti

---

[2] Opinion of the European Central Bank of 12 September 2023 on the imposition of an extraordinary tax on credit institutions (CON/2023/26) https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/legal/ecb.con_2023_26.en.pdf

[3] ibid., s. 3-4 (korostukset lisätty).